

MÉBIH Hírlevél

HFSO Newsletter

www.mebih.hu

2010. évi 1. különszám / Special Issue (food safety aspects of flood) No. 1/2010

Élelmiszerbiztonság árvíz idején

A nagy esőzések okozta árvizek, belvizek az óriási anyagi károkon túlmenően élelmiszerbiztonsági kérdéseket is felvetnek. Szennyezett víz lepheti el a kertekben, földeken megtermelt, beérő zöldségeket, gyümölcsöket, veszélyeztetheti a kutak vízforrásait, és az alacsonyabban fekvő területeken szennyeződhetnek a háztartások élelmiszerkészletei. A szennyezett vízben ételfertőzést okozó baktériumok, vírusok, paraziták, bélféregpeték lehetnek jelen, de az árvíz akár kiömlött, bemosódó vegyszereket is tartalmazhat. **Az alábbiakban összegyűjtött legfontosabb élelmiszerbiztonsági szabályokat az ártereken élő magánszemélyek, magánháztartások figyelmébe ajánljuk¹.**

Árvíz előtt

- Ha lakását, házát árvíz, feljövő talajvíz fenyegeti, lehetőleg helyezze az élelmiszereket, ételkészítéshez használt eszközöket, hűtőszekrényt biztonságba, olyan magasra, amit az emelkedő vízszint valószínűleg nem ér majd el. A tartós, nem konzerv élelmiszereket tegye még külön vízzáró csomagolásba is. A hűtőszekrény tovább megtartja a hideget, ha tesznek bele előzetesen a mélyhűtőben jéggé fagyott termékeket, pl. lefagyasztott dobozos, műanyag flakonos üdítőt, vagy jégakut. Tegyen hőmérőt is a hűtőbe, mélyhűtőbe, hogy később a hőmérsékletet ellenőrizni tudja.

Árvíz alatt

- Fordítson fokozott figyelmet az élelmiszerek megfelelő, száraz helyen történő tárolására, az ételek biztonságos elkészítésére és alapos hőkezelésére. Az ételeket alaposan süsse, főzze át fogyasztás előtt. A sütés-főzés akkor alapos, ha az étel felforr, és belseje is eléri a 75 °C fokot (ételhőmérővel is ellenőrizhető). A gyakori kézmosás is fontos!
- Ne fogyasszon olyan élelmiszert, melyet az árvíz, feltörő talajvíz szennyezhetett. Ha kétségei vannak, dobja ki!
- Ne igyon bizonytalan tisztaságú vizet! Ha lakhelyén nem áll rendelkezésre biztonságos ivóvíz, fogyasszon palackozott vizet, vagy főzzön teát. Sütéshez, főzéshez, konyhai munkához is csak tiszta ivóvizet használjon. Ha más lehetőség nincs, forralja a vizet legalább egy percig, majd hűtse le.
- Az árvíz áramkimaradást okozhat. Ne nyitogassa szükségtelenül a hűtőszekrény ajtaját. Kinyitás nélkül a hűtőszekrényben kb. 4 órán keresztül, mélyhűtőnél ennél tovább is megőrizhető a megfelelő hőmérséklet. Ezen időtartamon túl az élelmiszerek kezdenek felmelegedni, ami lehetőséget ad a kórokozóknak az elszaporodáshoz. Az áramellátás rendeződését követően hőmérővel ellenőrizze a hűtőszekrény belső hőmérsékletét, ami még akkor elfogadható, ha nem haladta meg az 8 °C fokot.
- A mélyhűtőben tárolt élelmiszerek, ételek biztonságosak, ha nem engedtek fel teljesen, ha belsejükben még érezhetően jégkristályok vannak. Azok a termékek, melyek még nem teljesen engedtek fel, visszafagyasztha-

¹ Az élelmiszerekkel üzletszerűen foglalkozók az elázott élelmiszerkészletek forgalomba hozatalára, felhasználására vonatkozó szabályokról a helyileg illetékes Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalnál érdeklődjenek! Helyiségek fertőtlenítése kapcsán az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat ad tájékoztatást.

MÉBIH Hírlevél

HFSO Newsletter

www.mebih.hu

2010. évi 1. különszám / Special Issue (food safety aspects of flood) No. 1/2010

tók (ilyenkor minőségromlás előfordulhat, de megbetegedéssel nem kell számolni). A felengedett, de még hideg, érzékszervileg kifogástalan termékek alapos sütés-főzés után elfogyaszthatók. A felengedett, felmelegedett, vagy érzékszervi (szín, szag) elváltozást mutató termékeket nem szabad felhasználni.

Árvíz után

- Az elöntött házak konyhaterei, raktárai – a többi helyiséghez hasonlóan - az ár levonulása után csak alapos takarítás és fertőtlenítés után vehetők újra használatba élelmiszertárolás, ételkészítés helyszínéül. A takarítást kesztyűben végezze, és utána mosson kezét.
- Az ételkészítéshez használt edényeket, eszközöket, élelmiszerral érintkező felületeket alaposan mossa el, öblítse le, fertőtlenítse. A tisztításhoz használjon ivóvíz minőségű vizet és zsíroldó szert, fertőtlenítéshez hypós oldatot (10 liter vízre 2 dl háztartási hypo, 5 perc behatási idő) vagy egyéb fertőtlenítőszert, a használati utasítás szerinti mennyiségben. A konyhai eszközök forralással, kifőzéssel is fertőtleníthetők. Azokat az eszközöket, melyek biztonságosan nem fertőtleníthetők, vagy nem főzhető ki, dobja ki.
- Az eredeti, sértetlen, vízzáró csomagolású élelmiszerek (pl. konzerv, fémdoboz, üveg, műanyag palack, stb.) külső felszínük lemosása, fertőtlenítése, öblítése és szárítása után felbonthatók, fogyaszthatók. A fertőtlenítés előtt távolítsa el róla a leváló, átázott címkét. Ha a címkét eltávolította és a terméket csak később fogyasztja el, ne feledje el ráírni, mit tartalmaz, és meddig fogyasztható.
- Az árvíz által érintett kartondobozos, papírcsomagolású, celofánnal, fóliával fedett élelmiszerek, házilag készített befőttek nem biztonságosak, nem használhatók fel. Ez vonatkozik az árvízzel elárasztott, csavarzáras üvegben házilag eltett befőttekre, ivólevekre is.
- Az elárasztott kertben beérő zöldségek, gyümölcsök szennyezettek lehetnek, különösen a zöldségek, bogyós gyümölcsök veszélyeztetettek. Azt a zöldséget, gyümölcsöt, melynek érése az árvíz idejére esett, és amelyet az árvíz elért, nem szabad felhasználni. Ha a termék az árvíz idején még éretlen, beérés után (ha az érés legalább két héttel az árvíz levonulása után várható) alaposan tisztítás, mosás, hámozás után fogyasztható. Árvíz által érintett, nehezen tisztítható, nem hámozható gyümölcsöt (pl. eper, málna) nyersen semmiképp se fogyasszon. A zöldségféléket hámozás, hüvelyezés (pl. zöldborsó) előtt alaposan mossa meg.

Különös gondot kell fordítani a gyermekek, betegek, idősek biztonságos élelmiszerral történő ellátására. Az élelmiszer eredetű megbetegedések általában hasmenéssel, ritkábban hányással, lázzal járnak. Aki e tüneteket észleli magán, forduljon orvoshoz!

Kiadja
Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal
Felelős szerkesztő
Dr. Szeitzné Dr. Szabó Mária főigazgató
Szerkesztő
Cseh Júlia
E-mail: hirlevel@mebih.gov.hu
www.mebih.hu

Amennyiben a hírlevelünkkel kapcsolatosan észrevétele, javaslata van, kérjük, azt a hirlevel@mebih.gov.hu e-mail címen jelezze. A hírlevél szabadon terjeszthető, felhasználható, kivéve az üzleti célú felhasználást, változatlan formában továbbküldhető, azonban kérjük, az abban megjelenő információk felhasználásánál szíveskedjenek forrásként a MÉBIH Hírlevelet megjelölni! **Előfordulhat, hogy levelezési rendszere hírlevelünket tévesen levélszemétnek véli. Annak érdekében, hogy hírlevelünket továbbra is akadálymentesen megkapja, kérjük, vegye fel a hirlevel@mebih.gov.hu e-mail címet levelezési címlistájába vagy adja hozzá az „engedélyezett levélküldők” (allowed senders) listához.**